

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA w IŁAWIE LABORATORIUM BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH I EPIDEMIOLOGICZNO- KLINICZNYCH	INSTRUKCJA		STRONA 1/LICZBA STRON 2	
	I-04/PO-SBW-03		Edycja 6	Wersja 1
	Pobieranie próbek wody do badań mikrobiologicznych		DATA OBOWIĄZYWANIA: 05.08.2013 r.	

Instrukcja określa tryb postępowania podczas pobierania i transportu próbek wody do badań mikrobiologicznych z zaworów i kurków zainstalowanych na przewodzie wodociągowym oraz z kąpielisk, miejsc wykorzystywanych do kąpieli i basenów. Instrukcja obowiązuje wszystkie osoby pobierające próbki do badań w Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Iławie.

Odpowiednie pobranie próbki wody jest niezbędne w celu dostarczenia reprezentatywnej próbki do badań laboratoryjnych. Niedokładna dezynfekcja kranu może spowodować zanieczyszczenie próbki wody bakteriami pochodzącymi z zewnętrznej części kranu. Nowe lub po remoncie: odcinki sieci, przyłącza, instalacje wodociągowe przed pobraniem próbki należy dokładnie przepłukać.

Próbki wody do badań mikrobiologicznych należy pobierać do sterylnych butelek pobranych z Laboratorium PSSE w Iławie (pokój 102). Do wody dezynfekowanej należy użyć butelki z tiosiarczanem sodu.

1. Pobieranie próbek wody do spożycia

- próbkę wody w obiekcie należy pobrać z najczęściej używanego kranu
- nie pobierać próbki z nieszczelnych kranów, jeśli to możliwe, unikać pobierania próbek z kranów z mieszaczami,
- przed przystąpieniem do pobierania należy zdjąć z kurka wszelkie urządzenia, np. przeciwzobryzgowce;
- kran umyć dokładnie mydłem lub detergentem i opłukać wodą;
- następnie całkowicie otwierając i zamykając zawór kilkakrotnie płukać, do usunięcia ewentualnych zanieczyszczeń;
- dezynfekcja kurka czerpalnego:
 - o kran metalowy zdezynfekować przez opalenie płomieniem, np. zapalonym tamponem z waty nasączonej denaturatem
 - **UWAGA**: opalenie kranu zapalniczką lub świeczką jest tylko powierzchowne, niewystarczające;
 - o kran plastikowy zdezynfekować zanurzając go na 2-3 min. w roztworze podchlorynu, 70% etanolu lub izopropanolu;
- otworzyć kurek na maksymalny przepływ na 5-10 sekund, następnie zredukować przepływ do połowy i spuszczać wodę dostatecznie długo (na ogół wystarczą ok. 2-3 minuty), do osiągnięcia stałej temperatury;
- umieścić butelkę pod kranem (bez jego zamykania i powtórnego otwierania) i napełnić ją wodą do 7/8 objętości;

UWAGA !

- butelkę z tworzywa sztucznego wyjąć z jałowego opakowania, odkręcić nakrętkę (nakrętkę należy trzymać wewnętrzną stroną skierowaną w dół, nie dotykać wnętrza nakrętki)
- butelkę szklaną należy odwinąć z papieru, odwiązać sznurek z kapturką, wyjąć korek butelki ujmując go przez papierowy kapturek i **wyrzucić pasek papieru** znajdujący się między szyjką butelki a korkiem przez odwrócenie butelki do góry dnem;
- należy zapewnić aseptyczne pobieranie próbki, czystymi rękami lub w sterylnych rękawiczkach z zabezpieczeniem próbki przed powiewami powietrza i zachlapaniem;
- w czasie pobierania próbki korek należy trzymać w ręce przez kapturek, dolną częścią do dołu, chroniąc go przed zanieczyszczeniem;
- nie należy napełniać pojemnika wodą do przelania, należy pozostawić przestrzeń powietrzną aby umożliwić odpowiednie wymieszanie próbki przed badaniem;
- natychmiast po napełnieniu butelkę zamknąć korkiem/nakrętką, trwale oznakować i włożyć do opakowania z którego została wyjęta.

2. Pobieranie próbek wody z basenów kąpielowych

UWAGA: należy użyć sterylnej butelki z tworzywa sztucznego, z tiosiarczanem

- odkręcić nakrętkę (nie dotykając jej wnętrza)
- używając sterylnej tyczki do pobierania próbek, powoli poziomo zanurzać butelkę pod powierzchnię wody na głębokość 10-30 cm, unikając wypłukania tiosiarczanu i zebrania zanieczyszczeń z powierzchni wody, a następnie obracać do pozycji pionowej aż do zebrania dostatecznej ilości wody
- butelkę zamknąć, trwale oznakować i włożyć do opakowania z którego została wyjęta.

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA w ILAWIE LABORATORIUM BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH I EPIDEMIOLOGICZNO- KLINICZNYCH	INSTRUKCJA		STRONA 2/LICZBA STRON 2	
	I-04/PO-SBW-03		Edycja 6	Wersja 1
	Pobieranie próbek wody do badań mikrobiologicznych		DATA OBOWIAZYWANIA: 05.08.2013 r.	

3. Pobieranie próbek wody z kąpielisk /miejsc wykorzystywanych do kąpieli

- punkty pobierania próbek powinny być reprezentatywne dla jakości wody i usytuowane w miejscach używanych przez większość kąpiących się
- odwinąć butelkę z papieru, nie dotykając szyjki, przez papierowy kapturek wyjąć korek i **wyrzucić pasek papieru** znajdujący się pomiędzy szyjką butelki a korkiem przez odwrócenie butelki do góry dnem;
- próbki wody pobrać 30 cm pod powierzchnią wody ze słupa wody o głębokości co najmniej 1 metra;
- używając tyczki do pobierania próbek wprowadzić butelkę pod powierzchnię wody otworem do dołu, następnie napęlczyć butelkę odwracając ją bokiem i wyjąć na wierzch, unikając zanieczyszczenia.
- butelkę natychmiast zamknąć, trwale oznakować i włożyć do opakowania z którego została wyjęta.

4. Postępowanie z próbkami w czasie pobierania i transportu

- próbki należy dostarczyć do laboratorium natychmiast po pobraniu, (jednak nie później niż 7h od momentu pobrania);
- przechowywać i transportować w warunkach chłodniczych (np. termotorba);
- próbki wody o różnej temperaturze (np. z sieci wodociągowej i basenu) muszą być transportowane w osobnych termotorbach;
- próbki należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem, rozlaniem, unikać wstrząsania i ekspozycji na działanie światła słonecznego, zanieczyszczenia zewnętrznych ścian naczyń z próbkami, szczególnie szyjek i korków , zarówno podczas pobierania jak i transportu.

Instrukcję opracowano na podstawie norm :

PN-EN ISO 19458:2007 Jakość wody. Pobieranie próbek do analiz mikrobiologicznych.

PN-EN ISO 5667-5 Jakość wody. Pobieranie próbek. Wytyczne dotyczące pobierania próbek wody do picia i wody używanej do produkcji żywności i napojów.

Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 08.04.2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. Nr 86, poz. 478).